СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 283. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 6-го ГРУДНЯ 1949. No. 283. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 6, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ПРОВІРЮЮТЬ ВІСТКУ ПРО ВИСИЛКУ А-БОМБИ СОВЄТАМ

Вашингтон, 4 грудня. — Федеральне Бюро Інвестигацій в порозумінні з командою повітряних сил почало провірку вістки, що уряд Злучених Держав самий вислав Совєтам готову формулу й матеріяли для виробу атомової бомби. Колишній офіцер повітряних сил, майор Дж.Рейсі Джордан, заявив у суботу, що він готовий передати конгресовим дослідникам свій особистий щоденник з записками, в яких сказано, що Гері Л. Гопкінс, колишній дорадник президента Рузвелта і два високі урядовці департаменту стейту „передали на тарелі атомову бомбу Росії". Приятелі небіжчика Гопкінса з місця заперечили таку можливість, а агенти Федерального Бюра Інвестигацій якстій почали допити Джордана і провірку його записок. Дві конгресові комісії і комісія атомової енергії повітряних сил започаткували негайне слідство над заявою Джордана.

Генерал-бригадир Дейл В. Графні, який тепер перебуває в Фербенкс на Алясці, а який підчас війни був командантом відділу, в якому служив тоді Джордан, заявляє, що вістка Джордана є для нього несподіванкою і твердить, що всякі урядові звіти про цю справу були б дісталися в його руки. Джордан є тепер помічником голови одного будівельного підприємства в Ню Йорку. Він перший раз виявив свої інформації в п'ятницю. Він сказав, що 1,650 фунтів урану і цілі тони тайних документів вислано підчас війни в чорній валізці через Аляску, куди перевожено в тому часі літаками різні матеріяли до Росії на підставі Ленд-Лізу. Він каже, що мовчав тому, бо це було звісне в військових колах. Аж тепер, коли тільки крику нароблено зприводу виробу атомової бомби в Росії і ніхто не згадує про допомогу Америці в цій справі, він вважав за відповідне оприлюднити свої записки. Він теж каже, що коли „чорна валізка" почала появлятися раз-у-раз як посилка до Совєтів, він звертав увагу офіцерам повітряних сил і митним урядовцям, що російські урядові посередники вивозять недозволений набір з Америки.

СТО МІЛЬЙОНІВ НА ДОСЛІДИ В КАЛЕДЖАХ.

Американські каледжі, за вістями пресових агенцій, зайняті тепер найбільшою в історії програмою дослідів, які фінансує або уряд або приватні підприємства. Федеральний уряд призначив у теперішньому році $100,000,000, а приватні підприємства від себе $25,000,000 на наукові досліди в 200 колегіях та університетах. Це є підвищення таких дотацій на 500 відсотків у порівнянні з передвоєнними дарами. Найбільші дари на досліди походять з департаменту оборони, департаменту рільництва, Комісії Атомової Енергії й Федеральної Агенції Безпеки. Досліди йдуть у всіх ділянках науки, одначе „практична наука" має першенство. Більше ніж одна третина федеральних фондів призначена на досліди в ділянці інженерії, фізики й медичного знання.

МІСТО НЮ ЙОРК МАЄ ВОДИ ТІЛЬКИ НА ДВА МІСЯЦІ.

Ню Йорк. — Міські збірники, з яких розпроваджується вода для вжитку мешканців, виказують стан води, який може вистачити тільки на два місяці. Це загрозливий стан для міліонового населення. Зогляду на посуху минулого літа й на теперішні погідні дні нема вигляду на наповнення збірників підчас зими. Управа міста передумує плян обтяття постачання води по 200,000,000 галонів денно.

НЕРВОЗНІСТЬ ПРИЧИНОЮ ЗУБНИХ НЕДУГ.

Ню Йорк. — На з'їзді Американської Академії Зубної Медицини обговорювано причини зубних недуг від дитячого до старечого віку. Знавці доводили, що головною причиною є нервозність. Вона проявляється різними норовами в дітей, а шкідливими звичками у старших. До таких звичок належить між ін. обгризання нігтів, гриження олівців або тримання люльки в зубах. Внаслідок таких практик і звичок нераз випадають зуби. Крім того до випадання зубів причиняється думка, що в старечому віці зуби мусять псуватися і тому їх треба витягати перед часом та заступати штучними. У дітей недуги зубів походять часто від ссання пальців.

ЛУЇС ДОМАГАЄТЬСЯ 15 ДОЛЯРІВ ДЕННО ДЛЯ МАЙНЕРІВ.

Вашингтон.—Джан Л. Луїс, голова майнерської юнії виявив, як кажуть, перед групою власників копалень з Кентокі, свою ціну заключення миру між підприємцями й майнерською юнією. Цею ціною має бути платня до $15 денно і є його розуміння четвертої рунди підвишки. Крім того він хоче виторгувати нових 15 центів комісового від кожної тони вугілля, разом з дотеперішньою оплатою по 35 цнт., до майнерського Фонду Добродійности. Коли річну продукцію мякого вугілля обчисляти на пів біліона тон, то доплата від такої продукції до Фонду Добродійности виносила б $175,000,000 річно. — Міжтим Луїс поробив підготовку до зустрічі власників копалень твердого вугілля, щоб з ними вести переговори для відновлення контракту. Перша конференція відбудеться в Ню Йорку. у вівторок.

ВОЛЕСОВА ПАРТІЯ У ПІДГОТОВІ ДО ВИБОРІВ У 1950 Р.

Ню Йорк.— Краєвий комітет Прогресивної партії відбув засідання у неділю для підготови кампанії при виборах у 1950 р. Ухвалено плятформу подібну до попередньої, тобто на зразках політичного комунізму. На виборчий фонд рішено призбирати $250,000. У зібранні брали участь делегати з 24 стейтів, а між ними й Генрі Волес, останній кандидат партії на президента і Віто Маркентоніо, голова Американської Партії Праці.

ПЛЯНУЄТЬСЯ ТОВАРИСТВО ПРИЯТЕЛІВ УКРАЇНИ

ДАЛЬШЕ ОЖИВЛЕННЯ І КОНСОЛІДАЦІЯ ПРАЦІ В ГРОМАДАХ ТА ПОСИЛЕННЯ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ НАЗОВНІ ПРЕДМЕТОМ НАРАД ДВОХ ЗАСІДАНЬ У.К.КОМІТЕТУ

Ню Йорк, 5 грудня. Можливості і потреби створення американського „Товариства Приятелів України" та цілий ряд проблем, зв'язаних з дальшим оживленням і консолідацією праці в наших громадах та скріплення політичної репрезентації назовні під знаком допомоги визвольним змаганням українського народу були предметом нарад двох чергових засідань Українського Конгресового Комітету, що відбулися в п'ятницю 25-го листопада і в п'ятницю 2-го грудня в Ню Йорку. Під час нарад, якими в обох випадках проводив перший заступник голови УККомітету, Дмитро Галичин, розглянено і вирішено м.і. такі справи:

1. Виготовлено меморіял в справі Першої Української Дивізії та з відповідними супровідними листами рішено вислати до департаментів стейту і війни, до Комісії Переміщених Осіб та до ІРО у Вашингтоні. Меморіял відновідним властям у Вашингтоні передасть особисто голова УКК, проф. Лев Добрянський. В заторкненій в меморіялі справі Дивізії УККомітет порозумівся з представниками лотишів та естонців, які мають таку саму проблему, та рішено поробити ще й спільні в цій справі заходи перед відповідними властями.

2. Приготовано і вислано до всіх делегатів громад та організацій на Четвертий Конгрес відповідні обіжні листи в справі поінформування нашого загалу про перебіг та рішення Четвертого Конгресу, заступництва УККомітету на місцях та в справі збірки фондів на акцію УККомітету. До цих обіжників додано теж фотокопію послання президента

(Докінчення на стор. 3-тій)

НА П'ЯТНИЦЮ ЗАПОВІДАЮТЬ ЗАКІНЧЕННЯ СЕСІЇ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ.

Лейк Сoксес, 5. грудня. — Закінчення цьогорічної сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй заповідають на найближчу п'ятницю або суботу. До розгляду залишилось ще тільки дві важливіші проблеми: справа інтернаціоналізації Єрусалиму та резолюції в справі Китаю.

ВІДКРИТО НАГРОБНИЙ ПАМ'ЯТНИК ГЕНЕРАЛОВІ ПЕТРОВУ.

Дня 27-го листопада в місті Авгсбургу в Німеччині відбулося посвячення пам'ятника на могилі генерала Всеволода Петрова, що помер там в червні минулого року. Посвячення пам'ятника довершив в приявності великої маси українських скитальців єпископ Української Автокефальної Православної Церкви, Григорій.

НОВА ГРУПА ВОЯКІВ У.П.А. В АВСТРІЇ

Відень, 5. грудня. — Австрійське міністерство внутрішніх справ повідомило, що після довшого переслідування в горах центральної Австрії, вчора вранці придержано біля міста Веср чотирьох „лісових людей", які виявились українськими партизанами, що були в дорозі з України в американську зону Німеччини. В офіційному повідомленні говориться, що всі чотири українці є у віці около 20 років і ніхто з них не має жадних документів. В дальшому стверджується, що „допити, переведені при допомозі перекладчика австрійською поліцією, виявили, що це є члени української партизанської групи в Турці біля Львова, що два і пів місяці вибралися в дорогу здовж чесько-польського кордону та прийшли до Австрії в дні 16. листопада". В офіційному повідомленні стверджується, що придержані „лісові люди" мають „легкі, бурої краски військові уніформи, та були озброєні машиновими пістолями, ручними гранатами і пістолями та мали 550 набоїв". Їх відставлено до міста Штаєр в американській зоні. Вістку передало агентство Ройтер, а за ним теж великі щоденники.

„СИЛА ЦЕ ЄДИНА ВІДПОВІДЬ ДЛЯ РОСІЇ" — ГЕН. СМИТ

Гемстед, Л. Ай., 4 грудня. — Колишній американський амбасадор до Совєтів, ген. Волтер Бедел Смит, дістав почесний докторат права в університеті Гофстра і при цій нагоді виголосив промову про відношення Західних держав до Росії. Він зовсім відверто сказав, що всякі спроби шукати приязного пожиття з Росією є безнадійні. Єдина відповідь на становище Росії супроти Заходу це „обєднана сила, відверто голошена і відверто виявлювана". Смит точніше обговорював наставлення Росії до світу. На його думку Америка щойно починає вчитися, як поводитися супроти Росії. „Причиною такого становища Росії, яке вона займає, є її страх. Це є страх перед новою війною, все одно, чи це закордонна війна чи громадянська; це є страх, перед програю у війні; страх, щоб закордонний світ не довідався забагато про багатства і кінцеві наміри Росії.

„Цей страх, получений з вірою, що капіталізм і комунізм не можуть існувати побіч себе в одному світі, спонукав Росію до думки, що вона мусить використувати кожну нагоду для посилення свого становища".

УСПІШНИЙ ВИСТУП СПІВАЦЬКОГО Т-ВА СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ В ЕЛИЗАБЕТ

Елизабет, Н. Дж., 5 грудня. Вчора в цій українській громаді, відомий зі своєї солідарности, активности і жертвенности в народних справах, відбувся з великим успіхом перший більший виступ зложеного переважно з народженої в Америці української молоді Українського Співацького Товариства стейту Ню Джерзі, під управою Юрія Кириченка, молодшого. На програму концерту склались композиції Вербицького, Демуцького, Леонтовича, Якименка, Степового, Лисенка, Кошиця, Ступницького, Недільського, Гайворонського, Стеценка і Кириченка, виконані з найбільшою дбайливістю. В програмі виступили теж місцеві танцюристи під проводом Оксани Авраменко. Данило Слободян у вступному слові згадав про дотеперішні перемоги української пісні на цій землі, вияснюючи рівночасно причини створення та цілі Співацького Товариства. Своє слово, виголошене частинно в українській і частинно в англійській мовах, бесідник закінчив запевненням Поета, що „наша дума, наша пісня не вмре, не загине..." Виступ Т-ва це тільки потверджував. Зала місцевого Народного Дому була вщерть виповнена місцевими і позамісцевими громадянами.

ВИСИЛКА ЗБРОЇ ДО ЕВРОПИ ПОЧНЕТЬСЯ З НОВИМ РОКОМ

Вашингтон. — Якщо все піде по пляну, висилка зброї вартости біліона долярів зі Злучених Держав до Европи почнеться вже наступного місяця. Уряд не скриває цього, бо вже пороблено підготову до негайного експорту на підставі Північно-Атлантійського Оборонного Пакту. Акція ще приспішується тому, що вже викінчено стратегічні пляни для спільної оборони Західної Европи. Цей плян одобрила остаточно оборонна Комісія дванадцяти держав у Парижі. Його привіз до Вашингтону секретар Луїс Джансон, який повернувся із засідання цієї комісії в п'ятницю. З Білого Дому подано до відома, що президент назначив двох людей до виповнення цього завдання, яким керує з Америки Джеймс Брус, давніший амбасадор до Аргентини.

НЕЗВІСНІ ФАКТИ З ЧАСІВ ВІДРОДЖЕННЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Бруклин, Н. Й. — Д-р Вінкентій Шандор, колишній репрезентант уряду Карпатської України в Празі, виявив цілу низку досі незвісних фактів та подій з часів державности „Срібної Землі". Він промовив на святі Десятиріччя Карпатської України, улаштованім корпорацією У.Н.Дому в залі церкви св. Миколая на Савт Бруклині у неділю 4 грудня. Між ін. він сказав, що в тому часі польські посли у варшавському Сеймі на знак ненависти спалили куклу, яка представляла Карпатську Україну. — Доклад д-ра Шандра був головною точкою програми. Зрештою її виповнили: мішаний хор під орудою проф. М. Кокольського з фортепіяновим акомпаніяментом його дружини, сольоспів Марти Кокольської-Кобрин з акомпаніяментом Ірки Сквіртнянської, скрипкове сольо Володимира Цісика з акомпаніяментом Лідії Осінчук, декламації Софії Березовської й Лесі Угрин-Безгрішної, вступне слово д-ра С. Демидчука й кінцеве слово голови корпорації Івана Гулея.

Перед концертом відбулося в церкві богослуження за єпископа мученика Теодора Ромжу й поляглих у бою за волю України з відповідною проповіддю місцевого пароха о. Миколи Вояковського.

ЧЕСЬКІ ЄПИСКОПИ ЗАПОВІДАЮТЬ МОЖЛИВІСТЬ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІЙНИ

Прага, 5 грудня. — У зв'язку з дальшими переслідуваннями Католицької Церкви комуністичним урядом Чехословаччини, єпископська Рада тої церкви звернулася до уряду з осторогою, що ця акція може викликати в дальшому громадянську війну, за яку всю відвальність поноситиме виключно уряд. Звернення підписали всі єпископи, включно з архиєпископом Йозефом Бераном. Вони остерігають уряд, що серед чеського народу є ще досить вірних, готових жертвувати все за права Божі та за релєгійну волю. Звертається увагу, що на всіх 13 мільйонів населення Чехословаччини є 9 мільйонів католиків. Єпископи домагаються від уряду респектування 17-тої статті конституції, в якій кожному запевняється повну свободу акції у зв'язку з віровизнанням. Стверджується, що після ухвалення нового церковного закону, в якому єпископи шли назустріч урядові, той почав знову видавати нові закони, щораз обмежуючи ще й ці останні права церкви і вірних, що їх залишено в попередньому законі. Останній виступ чеських єпископів, з виразною осторогою перед можливістю громадянської війни на церковному тлі, сторює нове положення в Чехословаччині, яке разом з подіями в Югославії приковує головну увагу західного світу.

РОСІЙСЬКІ БІЛОГВАРДІЙЦІ НА СУДІ В ЮГОСЛАВІЇ ПРИЗНАЮТЬСЯ ДО СЛУЖБИ НАЦИСТАМ І БОЛЬШЕВИКАМ.

Сараєво, 5 грудня. — Тут продовжується судовий процес проти десятьох старих російських емігрантів, обвинувачених в співпраці з націстами під час війни та в шпигунській роботі для большевиків після війни. Переслухані досі обвинувачені в цілості або частинно потвердили видвигнені проти них закиди, вияснюючи свою діяльність „збігом обставин". Співпрацюючи з німцями під час війни, вони після війни прийняли совєтське громадянство та на домагання совєтського МВД виконували в Югославії шпигунську службу для Совєтів. Зв'язковим між ними і між совєтською шпигунською централею в совєтській амбасаді в Бєограді був парох місцевої російської православної церкви, що на два дні перед судовим процесом покінчив самогубством, залишаючи відповідні вияснення щодо своєї шпигунської ролі.

В БРИТАНІЇ ПЕРЕДБАЧУЮТЬ АМЕРИКАНСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ СОЮЗ.

Лондон, 5 грудня. Консервативний член британського парляменту, вайнкаунт Гинчингбрук, виявив вчора своє переконання, що Зл. Держави вкоротці заключать повний політичний і господарський союз з Німеччиною та почнуть розбудову нової німецької армії. Він твердив, що в Злучених Державах є великі симпатії до Німеччини та що німці зі свого боку покладають великі надії на Америку.

ЗБІЛЬШАЄТЬСЯ ЗАГРОЗА КРИЗИ ФРАНЦУЗЬКОГО УРЯДУ.

Париж, 5 грудня. — Вчора зголосив свою резигнацію з теперішнього уряду Франції підсекретар здоров'я, Поль Рібейр. Це вже друга резегнація члена уряду премієра Бідо протягом одного тижня, що поважно збільшує можливості кризи з таким трудом створеного теперішнього уряду. Премієр Бідо робить наглі заходи, щоби до цієї кризи не допустити.

ІТАЛІЙСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ТВОРЯТЬ ТРЕТЮ ПАРТІЮ.

Рим, 5 грудня. — Вчора почався у Флоренції вже давно сподіваний т. зв. Конгрес Соціялістичного Об'єднання, ціллю якого є створення поміркованої третьої соціялістичної партії, що була б в „половині дороги" між лівими і правими соціялістами, одні з яких є про-комуністичні і проти Америки, а другі проти-комуністичні та піддержують Атлантуйський Пакт і американську політику. Нова партія думає вербувати своїх членів з-поміж правих і лівих соціялістів, хоча власної партійної політики ще досі не усталено, заповідаючи тільки, що вона буде посередньою між лівими й правими соціялістами.

ЕСПАНЦІ ОБВИНУВАЧУЮТЬ БРИТАНІЮ.

Мадрид, 5 грудня. — Фалянгістичний орган „Арріба" помістив вчора довгу редакційну статтю, обвинувачуючи Британію в теперішній міжнародній ворожости до еспанського режиму, на чому найбільше терпить еспанський нарід. Арріба твердить, що це власне Британія під впливом комуністів не хоче допустити, щоби Америка дала Еспанії позичку.

СТРАШНИЙ ГУРАГАН В ПІВНІЧНІЙ НІМЕЧЧИНІ.

Берлін, 5 грудня. — Північну Німеччину навістив вчора страшний гураган, заподіявши великі шкоди. Багато домів, послаблених воєнним бомбардуванням, розвалилося. Десять осіб було вбитих і багато поранених.

ПРИПИНЕНО ВОЄННІ ВІДШКОДУВАННЯ ДЛЯ СОВЄТІВ З ЗАХІДНОЇ НІМЕЧЧИНИ.

Брюсель, 5 грудня. — Міжсоюзна агенція для воєнних відшкодувань рішила цілком припинити дальшу висилку воєнних відшкодувань зі Зах. Німеччини до Совєтів. Нагромаджені в тій цілі добра, зокрема індустріяльний матеріял, буде розділений між 19 країн, що є членами згаданої агенції.

ЧІЯНГ ПРОДОВЖУВАТИМЕ БОРОТЬБУ ПРОТИ КОМУНІСТІВ НА КОНТИНЕНТІ.

Ченгту, Китай, 5 грудня. — Маршал Чіянг Кай-шек заявив вчора в одному інтерв'ю, що він продовжуватиме боротьбу проти комуністів на китайському континенті за всяку ціну. Він заповів останню концентрацію всіх національних сил для припинення дальшого комуністичного наступу на Південний Китай.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3. 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

75-ЛІТНІЙ ВЕЛЕТЕНЬ

Не тільки в англо-мовних країнах, але в цілому не-комуністичному світі згадували минулого тижня теплими словами 75-ліття Винстона Чорчила, британського премієра в часі війни, а тепер голову „опозиції Його Величества" в британськім парляменті. Ті згадки дають нам багато цікавого матеріялу як про саму особу Чорчила та його генія, так і про характер англосаської раси, бо ж чи не найкраще висловились про нього ті, що його постійно поборюють.

Годиться хто з домашньою політикою Чорчила, чи ні, пише б. австралійський премієр Роберт Г. Мензіс, проте певне, що нині Чорчила „згадують в молитвах усі сини і дочки Великої Британії як героя і спасителя". Чорчил „блискучий", але англійці волють „вигідні банальности", а не людину з „надзвичайними ідеями", пише Мензіс, ніби вияснюючи тим те, як часто не розуміло чи не хотіло розуміти Чорчила його власне громадянство. Але щастя, пише він далі, що „Чорчил є патріотом в країні патріотів". Тому саме він міг заблестіти своїм таланом в найчорнішу годину нації й доконати чудес. Обєднав він увесь нарід, підняв його духа і заставив його до найбільшої посвяти, бо теж вмів промовити до нього такими простими словами, що їх кожний розумів та які вдаряли своєю силою в саме серце. Теж його великий дар концентрування уваги в один час тільки на одну проблему виявився в катастрофі надзвичайною цінністю.

Ліберальний Френк Кінґдон, великий прихильник Партії Праці й суворий критик раз ліберального, а іншим разом реакційного Чорчила, вважає своїм щастям, що живе в епосі, яка видала таку геніяльну людину, якою є Чорчил. На його думку Чорчил це слабий провідник у партійному значенні, але „майстер у політиці" як „провідник нації". Для Кінґдона Чорчил це така величезна елементарна сила „як Ніяґара"; це „велетень в парляменті" навіть тоді, коли він у ньому не має сили, бо є в меншості; це одинока людина сучасної доби, безсмертність якої запевнена. Англійці, каже Кінґдон, ніколи його в цілості не розуміли і пояснили собі загадочну велетанську постать Чорчила тим, що „в ньому пливе кров його нюйорської матері", вказуючи тим на його американське споріднення.

Марквіз Чайлдс змальовує Чорчила у своїй кореспонденції з Лондону як „живий памятник, живе втілення історії". Цей завзятий ворог соціялізму, Партії Праці й усякої реґіментації сьогодні зайнятий ввесь справою обєднання Европи, яку він драматизує. Та, пише Чайлдс далі, це тільки його тимчасове і „побічне зайняття". Його „оригінальне зайняття" і вся його любов обертається далі біля — Британського Комонвелт-у, біля імперії. Тому теж, маючи 75 років, він цілком не резиґнує і далі споглядає на „10 Довнінґ Стріт", де він сидів як премієр. Він навіть пригадує суспільству, що там сидів свого часу Ґледстон, маючи 84 роки, бо певен, що особиста кривда, яку йому завдав нарід, коли позбавив його влади в 1945 році буде скоро направлена.

Нема сумніву, що коли б на Англію спало знов подібне нещастя, як за Гітлера, англійський нарід цілком певно знов покликав би Чорчила, щоб рятував його від нової катастрофи. Та станеться це, чи ні, ввесь англійський нарід склонив перед ним голову вже нині й зарахував його до безсмертних.

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Місяць грудень належить до найважливіших в нашому зорганізованому громадському житті. Крім всіляких принагідних імпрез та підготовки до них, в цьому місяці ми кінчаємо „старий рік" та робимо відповідну підготовку до зустрічі нового. Наші товариства і організації відбувають свої річні збори, провірюють пророблену роботу, складають пляни на майбутнє та вибирають кращих зпоміж себе, що мали б дальше цю працю продовжувати і нею керувати. Це важливе і відповідальне завдання, що заслуговує на окрему увагу, зокрема як йдеться про нашу велику організацію, Український Народний Союз.

В цьому ювілейному році УНСоюз завершує важливий період своєї організаційної розбудови. На підставі дотеперішних досягнень можна вважати, що організаційна кампанія за збільшення Союзу до 55 тисяч членів буде до кінця року завершена з повним успіхом. Як зважати, що з кінцем 1948-го року загальна кількість членів виносила 50,873, то збільшення організації на около 5,000 нових членів протягом одного року це вже велике досягнення, що не залишиться без відповідного корисного впливу і на інші ділянки нашої праці. Ще останні тижні перед закінченням року дають урядам відділів нагоду поправити відповідно свої квоти нових членів в цій великій кампанії та збільшити загальний успіх.

Напередодні річних зборів відділів УНСоюзу хотілося б ще звернути увагу на деякі інші важливі справи в нашому організаційному та громадському житті. Першусього, всі союзовці рішучо і обов'язково повинні взяти активну участь в річних зборах своїх відділів. Важливе, аби кожний союзовець сказав своє слово на тему виконаної роботи та висловив свою думку в плянуванні на майбутнє. Це відноситься однаково, як до чисто союзових справ, так і до союзової участи в загально-громадському житті. Зокрема важливе, щоби в цих зборах взяли участь всі нові члени, а з-поміж нової іміґрації насамперед. Ці збори дають їм дуже добру нагоду познайомитися не тільки з технікою союзової праці, але й з цілим комплексом союзових справ.

З попередньої практики знаємо, що деякі союзовці, чи то зі скромности чи то з будь-яких інших мотивів відмовляються від участи в урядах відділів. Цего рішучо не повинно бути. Бути урядником союзового відділу, це велика честь і великі можливості для кожного громадянина. З другого боку, це теж велика відповідальність і обов'язки і тому треба подбати, щоби були вибрані справді найкращі з-поміж нас. При цьому треба пам'ятати, що всі ми є рівноправними членами цеї нашої великої союзової сім'ї і під час виборів не повинно бути жадних пересудів з будь-яких мотивів. Добро і потреби У. Н. Союзу та нашої американсько-української громади тут єдино повинні рішати. Було б побажано, щоби до праці в урядах союзових відділів поступово притягати теж нових членів, головно з місцевої молодої американсько-української генерації та з нової іміґрації. Вони бо є тими, що мають продовжувати та збагатити новими вартостями велику союзову спадщину.

На річних зборах наших союзових відділів ми, крім чисто союзових справ, повинні віддати належну увагу теж нашим загально-громадським потребам. Постанови та рішення недавного Конґресу у Вашинґтоні, як нашої найвищої політичної репрезентації, повинні правити нам за форму і ціль нашої участи в громадському житті. Зокрема треба приділити велику увагу потребам нашої допомогової централі, ЗУАДКомітету, в теперішній переселенчій акції. Союзові відділи на місцях та їх членство повинні дати приклад всім іншим щодо своєї жертвенности, свідомости, єдности та солідарности в усіх справах, що відносяться теж до цілости нашої громади та її завдань в загально-американському житті і відносно допомоги визвольним змаганням нашого „старого краю" — України.

В поодиноких громадах вже створено, або творяться Об'єднані Комітети українських організацій. Союзові відділи повинні занімати в них належне їм місце. Четвертий Конґрес у Вашинґтоні рішив створити в поодиноких громадах відділи Українського Конґресового Комітету. Теж в цьому наші відділи повинні взяти ініціятивну, активну участь. Те саме відноситься до нашої зорганізованої участи в творенні чи діяльности місцевих Допомогових Комітетів.

Все це є тільки в загальному зарисі ці актуальні справи, що повинні бути на порядку нарад Союзових відділів на їх річних зібраннях. Свідомість нашої традиції, наших обовязків і нашої відповідальности щодо всіх потреб нашої організації, нашої громади і нашої країни та нашого народу повинна творити це тло, на якому ми відбуватимемо наші наради, та з якого і для якого виноситимемо наші рішення на річних зборах відділів У. Н. Союзу.

МОСКВА І „САТЕЛІТИ"

Сателітами (супутниками) названо ті держави, що наслідком другої світової війни опинилися під владою Москви: Польща, Чехословаччина, Румунія, Угорщина, Болгарія. Як місяць за землею, так „крутяться" ці держави навколо Москви. Що тільки накаже Кремль, те вільно або невільно виконують опановані комуністами „сателіти". Деякий час мали надію деякі демократичні діячі, що зможуть договоритися з компартіями своїх країн і забезпечити тим країнам національні і політичні права. (Міколайчик в Польщі, Бенеш у Чехії, Маню в Румунії, Надь на Угорщині, Петков у Болгарії). Але скоро виявилося, що ті надії були марні; одні з цих діячів мусіли тікати за кордон, інших комуністи так чи інакше „зліквідували".

Супроти московської команди почали виступати теж і деякі комуністи в Варшаві, Будапешті та в інших столицях держав-сателітів. Цих комуністів Москва проголосила „зрадниками пролетаріяту". Таких комуністів або потайки Москва зліквідувала (напр. Димітров у Болгарії) або заставила їх прилюдно на суді каятись. Цим способом Москва застрашує всю людність поневолених країн і робить народи послушними волі Сталіна.

Свого часу — після 1920 року — Україна переживала подібний процес. Перше Москва визнала формально „Самостійну Советську Україну". Навіть посольства Советської України були тоді в різних державах за кордоном. Потім ці права Москва так обмежила, що, порівняно з Україною, кожний американський стейт має безмежно ширші права. Москва добилася цього „успіху" терором не тільки супроти української людности взагалі, але також проти комуністів-українців. Імена комуністів українського роду, що загинули в обороні обскубаних „прав" Советської України, відомі: Олександер Шумський, Карло Максимович, Микола Хвильовий, Микола Скрипник, Панас Любченко і тисячі інших. Це були попередники югославського диктатора Тіта, що обороняє незалежність комуністичної Югославії.

М. Хвильовий писав:

„Чи Советська Росія самостійна? — Самостійна.

— Ну, то й ми самостійні!"

Цього Москва не подарувала Хвильовому і привела цього переконаного комуніста до самогубства.

Москва тепер поспішає зліквідувати „сепаратизм" в різних державах - сателітах. Москві не досить того, що в цих державах панують наставлені Сталіном комуністи: ці комуністи мусять сліпо, як автомати, виконувати всі накази Москви. Вчора Москва наказувала славити Тіта як „героя комунізму" і „найвірнішого ученика Сталіна" і всі сателіти мусіли кричати „слава". Сьогодні Тіта проголосила Москва „зрадником пролетаріяту" і всі сателіти мусять його проклинати. Комуністичні уряди в підвладних Москві країнах мусять вести політику очевидно шкідливу для своїх народів і корисну тільки Москві. Навіть у культурних справах усе залежить від волі Москви. Наприклад, наказано всім мешканцям держав -сателітів учитися російської мови.

Нам, що пройшли вже всі митарства відновленої московськими большевиками російської темниці народів, зовсім ясно, куди прямує Москва: незабаром треба сподіватися „добровільного прилучення" держав-сателітів до Советського Союзу. Так „добровільно" прилучено до СССР Західну Україну, Естонію, Латвію, Литву, Молдаву. Отже — шлях уже добре протоптаний. Москва мусить поспішати „обєднувати", бо боїться „зарази" від Тіта.

Тіто відважився на непослух Москві, бо має власне військо. Теж сателіти мають свої армії, але вони перебувають під контролею Москви. Однак це річ непевна: такі армії, в разі воєнної небезпеки, можуть виступити проти Москви.

Тому тепер у московській пресі творять „теоретичні основи" для прилучення сателітів до СССР. Приміром, у московській газеті „Комсомолская Правда" в 23 вересня читаємо статтю, в якій ведеться доказ, мовляв, при комунізмі самостійна національна держава не є конче потрібна для розвиття народу... Мовляв, комунізм має здійснитися в одній державі, яка може охоплювати різні народи, що говорять різними мовами.

В московській „Правді" з 13 вересня пише якийсь Ф. Константинов, що різниці між СССР та сателітами нема; „реформи" в цих країнах наблизили їх до „передової держави світу — СССР. Тому треба забезпечити досягнені успіхи і вести боротьбу проти націоналізму, „що є найбільшою небезпекою, для соціялістичного розвитку народно-демократичних країн". (Народніми демократіями Москва називає країни-сателіти),

Ясно кожному, що розуміє Москва під „націоналізмом".

Це — непокірність наказам Сталіна. Фактично ж — огнище націоналізму та імперіялізму знаходиться в Москві. Але хто в підвладних країнах відважиться закинути московським комуністам націоналізм? Того, хто посміє це сказати, Москва зараз пошле туди, де козам роги правлять...

С. К.

М. Приходько.

Славна Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка

Між 6-17 грудня ц. р. Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка розпочинає своє невелике концертове турне в Сх. Канаді.

У звязку з цим, хочу написати кілька слів про нашу славну Капелю, що справді, більш ніж будь-яка інша мистецька організація, заслуговує на увагу нашого громадянства.

На полицях грамофонних плит до продажу в Канаді, Америці та й по всьому світі можна начислити напевне сотні тисяч грамофонних плит, вироблених у Советському Союзі і пущених у широкий світ завойовувати симпатії громадської опінії до „батьківщини трудящих усього світу".

Не знайдете серед них запису страшної симфонії морду по-за мурами НКВД, до якої не одному з нас, скитальців, доводилося долучати свій розпачливий крик. Не записано в них і голосу відчаю советських каторжан, — знесилених, зголоджених рабів, що падають тисячами на рабській праці по советських сибірах; немає там і безнадійно-журливої пісні справжнього (не показового) колгоспника, що чорним круком Реріха часом вирветься мимохіть з натруджених грудей.

На грамофонних плитах записані „весняні голоси" найкращих оперових співаків, хорів, ансамблів. Знайдете там і записи пісень великої „державної" Капелі Бандуристів, яку, в дещо зміненому складі, можете почути сьогодні в Канаді. Сам Сталін в свій час, справляв для неї пропагандний бенкет у Кремлі.

СССР напевно більше, ніж будь-яка країна світу, витрачає на пропаганду, а тим більше на ту, що підтримує міт про щасливе, заможне й веселе життя поза залізною заслоною. Спів Капелі імпонує такому уявленню, особливо серед українців, що мають давній сентимент до бандури.

Большевики з історії римської імперії знають про те, що маси потребують „хліба й видовищ". Коли хліба мало, треба більше видовищ, — вони допоможуть створити ілюзію заможности і опанувати маси дома й за кордоном.

(Докінчення на стор. 3-тій)

ЧЕТВЕРТИЙ КОНҐРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

5)

Як вже сказано, в червні м.р. видав Департамент Стейту офіційну заяву про засадничу згоду включити програму і українською мовою до радіоавдицій „Голос Америки". Переведення цеї постанови в життя натрапило на ріжні перешкоди, внаслідок яких здійснення програми протяглося по сьогодні. Українське суспільство різних частин світу живо реагувало на цю проволоку Державного Департаменту в здійсненні програми, висилаючи листи протесту. Таких листів дістав Департамент Стейту від українців з цілого світу 3,243 з 6,551 підписами. Нині подаємо до загального відома, що програма українською мовою в „Голосі Америки" почнеться дня 20-го листопада 1949 р.

Делеґація УКК відвідала Департамент Стейту — Відділ Іміґрації, якому предложила меморандум в справі встановлення окремої української іміґраційної квоти для Америки. Після дотеперішніх постанов Департаменту Стейту, українці користали з квот держав їх територіяльного походження, що ніяк не задовольняє їх потреб.

В справі інтернованих 26 українців на острові Ліпарі, Італія, УКК поробив потрібну підготовку до процесу, який мав з ними відбутися в Римі. Крім того дістав від англійського амбасадора у Вашинґтоні, Лорда Джелікоу, запевнення, що доля невинних людей не буде вирішена проти справедливости.

УКК звернувся до бельгійського уряду — через амбасадора барона Сілвекруіс — в справі українських по-контрактових робітників в бельгійських шахтах, яким ІРО відмовило статус ДП а бельгійський уряд не забезпечує їм повної свободи у виборі праці на терені Бельгії. Йдеться про ДП робітників з Німеччини, які зобов'язалися в 1947 р. на дворічну працю в шахтах. Бельгійський уряд в довшім листі до УКК вияснив положення по-контрактових робітників в Бельгії та заявив, що забезпечує їм вільний вибір праці в шахтах, господарстві та домашности. Справа з робітниками не є полагоджена і буде предметом рішень ІРО в Женеві.

Єпископ Іван Бучко з Риму написав листа до Ню Йорк Таймс-у, в обороні переслідуваної української Гр. Католицької Церкви советським урядом. Із поміщеного листа Ню Йорк Таймс-у були зроблені фотокопії і з поіменним додатком засланих і замордованих Єпископів, є розсилані церковним достойникам різних країн світу.

Подаючи цей стислий, діловий звіт Шановним Делегатам Четвертого Конґресу до відома, Екзекутива УКК є свідома його недостатків. Вони є замітні в праці УКК в секторі зовнішніх зв'язків і в секторі внутрішньої організації. УКК, який первісно мав обмежені можливості активного засягу в ділянці української політики взагалі, по скінченні другої світової війни спали на нього обов'язки широких розмірів. В першу чергу була це акція правної оборони українських скитальців перед репатріяцією а друге, участь і з того випливаючі повинності в українській консолідаційній акції в Европі, та ініціятива й ведуча роля в створенню ПАУКонференції на оба американські континенти. Далі участь представників УКК на міжнародних політичних конференціях в Сан Франсиско, Парижі, Лейк Соксес, та ін. центрах. Той факт, що СССР був під час і по війні союзником Америки, грав теж чималу негативну ролю в осягах УКК на зовні.

Все це вимагало не тільки інтензивної праці, але й поважних сум грошей, яких приплив до каси внаслідок допомогової акції значно зменшився. Уважаємо за свою милу повинність подякувати на цім місці всему американсько-українському громадянству, яке своїми пожертвами уможливило нам виконувати цю працю. Віримо, що наше громадянство, по скінченню допомогової акції, зверне знову свою повну увагу на політичну акцію УКК, праця якого в наступних кількох роках буде грати в українській визвольній справі дуже поважну ролю. При кінці слід відмітити, що до звіту не могло бути включено зміст розмов, які мали представники УКК при різних нагодах з урядовими чинниками.

Дякуємо всім, хто якимнебудь способом піддержав УКК в наших зусиллях допомогти визволенню України, яка в так люте врем'я стоїть в рішаючій боротьбі за своє існування.

На закінчення свого звіту С. Шумейко відчитує ще скерованого до нього листа керівника закордонних радіопередач в державному департаменті, Чарлза В. Теера, в якому той заповідає закінчення підготовки до відкриття української програми в „Голосі Америки", що мало б наступити біля 20-го листопада.

В міжчасі дальший провід нарадами Конґресу перебирає друга заступниця предсідника, п-ні Людмила Івченко.

VIII. СЛОВО ЕДВАРДА ДЖ. ШОҐНЕСІ
в заступстві генерального прокуратора З.Д.А., Говарда МекҐрата

П-ні Івченко заповідає прихід представника генерального прокуратора Злучених Держав, Едварда Дж. Шоґнесі.

Адв. С. Ярема впроваджує і представляє п. Шоґнесі, нюйорського директора Іміґраційної і Натуралізаційної Служби, що прибув як особистий представник генерального прокуратора ЗДА, Говарда МекҐрата. П. Шоґнесі говорив:

Я дуже жалую, що мушу заповісти, що генеральний прикуратор Злучених Держав, достойний Говард МекҐрат, не має можности бути з Вами з нагоди Четвертого Конґресу Вашої великої організації. Але я радий, що маю нагоду виступити в його заступстві.

Від часу повстання нашої країни, народи світу вважали Злучені Держави пристановищем волі і демократії. Численні етнічні групи, які становлять наше населення, поселилися тут з власного вибору, бо тут людина має свобідну волю кувати свою долю та йти за своїм власним релігійним і політичним покликом.

Одними з останніх наших поселенців були українці. Їхні бажання жити в мирі і в демократії є добре відомі. Продовж довгих років вони безупину змагають до здобуття своєї волі і незалежности. Можливо, одного дня в недалекій майбутності заповіт Вашого великого поета Тараса Шевченка стане дійсністю. Появиться Ваш „Джордж Вашинґтон" та поведе Ваших земляків до волі і демократії, на які Ви так дуже заслужили, і Ваша нація, як багато інших, займе своє місце в сім'ї вільних демократичних народів.

Америка вдячна і високо оцінює Ваші досягнення: під час миру Ваш вклад в промислове, культурне і громадське життя — а під час війни численні жертви, що на місці Ваших рідних залишили золоту зірку, відзначення за героїчну службу, або

(Продовження на стор. 4-тій)

Проф. П. КОВАЛІВ

НАША ДВОМОВНІСТЬ

1)

Кожний нарід, кожна нація має свою єдину національну мову, оцю основну творчу силу здобутків національної культури. І коли якась нація, крім своєї національної мови, має ще й іншу мову, то це означає, що ця мова нав'язана їй зовні. Це ознака того, що нація — бездержавна. Отже, кожна бездержавна нація — двомовна. З одного боку, нація зберігає свою рідну мову і нею творить усі здобутки своєї національної культури, з другого боку, вона примушена прийняти ще й мову тієї нації-держави, що під її зверхністю вона перебуває. Розуміється, при таких обставинах рідна мова багато втрачає: поперше, вона псується багатьома непотрібними „ізмами"; подруге, вона не має того ширшого поля свого розвитку, що його має мова державна.

Доля судила й українській нації бути двомовною. Не мавши довгий час своєї держави, українська нація перебувала під пануванням чужомовної культури. Наш мовний організм дуже виразно просякають дві або й три чужомовні стихії: з одного боку, робить свій вплив російська мова, з другого боку, — польська або німецька, коли говорити про східню чи західню територію. Люди, не усвідомлючи цього чинника, часто докоряють один одному в псуванні мови русизмами, полонізмами, германізмами, неначи ці „ізми" потрапляють у мові кожного з його власної вини. Часто можна чути безпідставні нарікання на фахові застереження мовознавців проти надмірного вживання цих „ізмів" нашими практиками мови.

Але на нашу мову насувається ще й інша небезпека, при якій двомовність може відограти позитивну ролю. Доля судила нашій нації розпорошити свої кращі сили по всьому світі. Великими громадами живуть люди наші в Америці, Канаді, Арґентині та ін. країнах з іншими державними мовами. Тепер дедалі припливають нові сили. В зв'язку з цим виринає питання нової двомовности, яка може відіграти велику позитивну ролю проти тієї загрози, що насувається на українську мову за межами України. Стоїмо перед небезпекою, що українська мова може бути поглинута якоюсь іншою мовою, перед небезпекою денаціоналізації, втрати того національного духа, що його виразником є рідна мова і що його ми вивезли з рідних земель.

Існує загальне твердження, що коли окремі особи з тих чи інших причин залишають батьківщину і потрапляють у чужу державу з чужим для її свідомости мовним оточенням, то вони дуже швидко асимілюються з тим оточенням, проймаються мовною свідомістю того народу, де вони знайшли собі притулок. Основним знаряддям творення й передавання думки іншим стає чужа мова, а рідна мова поволі відходить у забуття. Але коли на чужині оселюються цілі громади, цілі колонії, то ситуація для них складається трохи краща, трохи вигідніша. Ці громади зберігають свої національні традиції, свої звичаї, свою рідну національну мову, хоч може вона зазнає від чужомовного оточення значного впливу. В побуті їх панує рідна мова, ця велика ознака їх національности. Рідна мова, рідна пісня завжди нагадує їм про дорогу батьківщину, про славні традиції їх рідного краю, рідного народу, що від нього вони силою обставин відірвались і тепер намагаються тут, на чужині, зберегти його національний дух.

Так сталося й з українською іміграцією, що оселилася громадами в Америці, Канаді та інших країнах світу. Мова йде про те перше покоління, що кілька десятків років тому залишило свій рідний край в шуканні кращої долі, і чужа земля стала йому за рідну, за другу батьківщину. Але тільки земля, а національний дух залишився все ж таки рідний, український. Цей дух міцно тримається і в побуті, і в мові зокрема. Навіть молодше покоління, друге покоління, що силою обставин примушене собі за основне знаряддя творення й розвитку думки обрати чужу мову, навіть оці паростки нашої національної будучини не втрачають і ніколи не втратять свого національного обличчя, бо в їх серцях горить національний дух, сприйнятий ще з молоком матері, в їх жилах тече національна кров.

В свій час ми уже згадували в пресі про один важливий факт і тепер ще раз згадаємо про нього. Один із наших визначних українських діячів, що ще перед другою світовою війною подорожував з Европи до Америки й Канади, розповідав нам про таке: українська молодь, що в своєму побуті вживає тільки англійської мови, в той же час проявляє високе розуміння національних ідеалів, є носієм української національної свідомости. „Диву дасися, — каже він, — що ці молоді паростки нашого національного організму, розмовляючи зі мною про великі національні справи, виявляючи не абияку обізнаність у національнім питанні, в той же час в розмові між собою переходять на англійську мову". Про що це свідчить? Це свідчить про те, що вони кість від кости, кров від крови українці, що мовна свідомість у них все ж таки українська, хоч володіють вони досконало англійською мовою. Ми певні того, що в родині їх панує українська мова, українські звичаї і все те, що з діда-прадіда залишається їм у спадщину.

Як бачимо, принцип двомовности навіть у другому поколінні ще зберігається. Так і повинно бути, бо двомовність на еміґрації — то запорука збереження національних скарбів, того національного „я", що за нього веде відвічну боротьбу український нарід. Було б великим злочином проти нації, коли б хтось з українців порушив цей принцип, віддавши перевагу одномовности, тобто обравши собі за знаряддя думки лише чужу мову, занехавши рідну українську мову. На жаль, ми маємо вже сиґнали, що навіть серед другого покоління еміґрації трапляються поодинокі факти такого ставлення до української мови. Англійська мова стала вже основним і єдиним знаряддям творення думки. Ми знаємо факти, коли в деяких українських родинах батьки говорять по-українському, а діти відповідають їм по-англійському. Вони розуміють, але не говорять, бо не вміють добре і тому соромляться нею говорити. А деякі українці з другого покоління зовсім зреклися вже батьківської мови, зреклися національних святощів і почуваються чужими в українській родині.

Виникає далі питання: а що ж нам скаже третє покоління, виховане в такій родині, де панує вже виключно англійська мова? Річ зрозуміла, що в третьому поколінні за таких обставин і згадки про українську мову не буде; не буде згадки про українську пісню, що своєю красою нині завоювала світ і полонила серця чужих народів; не буде згадки про наших славних письменників і поетів: Тараса Шевченка, Марка Вовчка, Нечуя-Левицького, Панаса Мирного, Михайла Коцюбинського, Івана Франка, Лесю Українку та ін.

Така насувається небезпека від того, що ми недооцінюємо значення двомовности за межами України. Високе й відповідальне завдання стоїть перед батьками, перед молоддю, перед Церквою і громадськими організаціями — виховувати любов до рідної мови, поважаючи одночасно й офіційну державну мову. Ми дуже часто виявляємо себе великими патріотами своєї нації, але й часто також недооцінюємо найбільшого її чинника — мову. Мова — творча сила нації, основа всієї нашої розумової діяльности. І коли ми хочемо на чужині, за межами своєї батьківщини, зберегти основи нашої національної культури, звичаїв і всього того, що найдорожче нашому серцю, нашій душі, то ми повинні завжди пам'ятати про те, що основним чинником збереження національного духа є мова, рідна мова, мова того народу, що від нього ми відірвані і що з ним ця мова нас зв'язує. Українці на чужині несуть найбільшу відповідальність перед своєю нацією в збереженні основ рідної мови, якщо вони щиро хотять належати до цієї нації, не зраджувати її тисячлітніх традицій, звичаїв тощо. Треба пам'ятати, що тільки рідна мова в найбільшій мірі оберігає національне обличчя людини, що потрапила на іншу землю в силу певних обставин.

(Кінець буде.)

ПЛЯНУЄТЬСЯ Т-ВО ПРИЯТЕЛІВ УКРАЇНИ

(Докінчення зі сторони 1-шої)

Трумана до Четвертого Конгресу.

3. У зв'язку з видвигненням справи анти-семітизму в Україні в споминах б. американського амбасадора в Москві, ген. Волтера Бедел Смита, рішено подати авторові споминів відповідні вияснення щодо штучного насаджування анти-семітизму в Україні большевиками в своїх імперіялістичних цілях з одного боку а в рямках боротьби проти українського визвольного руху на міжнародному терені з другого.

4. Рішено представити Організації Об'єднаних Націй відповідний меморіял в справі советського народовбивства у Вінниці. Меморіял буде внесений представниками ПАУ-Конференції протягом цього тижня.

5. Тому, що на Четвертому Конгресі у Вашингтоні були видвигнені важливі справи, рішено видато про цей Конґрес окрему брошуру в англійській мові, подаючи витяги з рефератів та заяв американських представників.

6. Стверджуючи потребу та цілий ряд можливостей створення окремого американського Товариства Приятелів України, доручено цю справу відповідно підготовити окремому Комітетові.

7. Рішено приготовити та проголосити відповідне звернення до нашого громадянства в справі святкувань річниці Соборности 22-го січня. В окремому заклику рішено звернути увагу нашого громадянства на важливість праці УК-Комітету у зв'язку з теперішнім важким положенням українського народу та з днем 1-го січня 1950 року започаткувати впорядковану акцію Національного Датку на народні цілі.

8. Рішено почати акцію в справі збірки матеріялів про мартирологію України та теперішне положення українського народу в советсько-російській неволі.

9. Рішено нав'язати тісніший контакт з представництвами інших поневолених Советами народів та координувати з ними заступництво спільної визвольної справи на міжнародному терені.

10. Обговорено справи дальшої консолідації наших громадських сил для справи визволення Українй, залишаючи відкриті двері до співпраці з УККомітетом теж для тих національно-демократичних сил, що досі ще не співпрацюють.

В обох або в одному з цих засідань УККомітету взяли участь: З Екзекутиви: Л. Добрянський, Д. Галичин, д-р Л. Цегельський, п-ні О. Лотоцька, п-нна Е. Піддубчишин та Й. Лисогір; З Політичної Ради: адв. С. Ярема, д-р Л. Мишуга, д-р М. Чубатий, Б. Катамай, В. Мудрий, І. Білинський та А. Штефан; З Дорадників: В. Бакад та В. Омельченко.

Славна Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка

(Докінчення зі стор. 2-гої)

Коли до московської амбасади в Чехо-Словаччині, ще перед війною, приїздив високий урядовий гість з Москви, шлях його до амбасади „хтось" закидав цілими снопами живих троянд, на тисячі корон, а амбасада влаштовувала бенкети для 3,000 визначних гостей, за неймовірно розкішними столами. Такі видовища не лишилися безслідними і чехи, що не знали ні в чому недостачі перед війною, з подивом говорили про казковий добробут в СССР і так нетерпеливо чекали „братів-росіян". Гра — варта свічок. Троянди й бенкети допомогли дістати до рук славнозвісні заводи Скоди і Баті, поклади уранової руди і сильну стратегічну позицію в Европі.

Коли у вересні 1939 року советські танкові дивізії вирушили „визволяти" Західну Україну, слідом за ними, негайно, в новеньких особових автомашинах М-1 повезли Державну Капелю Бандуристів у складі 50 осіб на чолі з директором від НКВД. В залях і на імпровізованих естрадах розливалася широка, як степ, безжурна українська пісня і не один заплакав з радости... що прийшла воля.

Та, мабуть, помічали господарі Капелі, що бандура вливає в українські серця не тільки оману волі, а й пахощі „евшан-зілля", бо на початку війни 1941 р. вирішили Капелю зліквідувати. В той час, коли різні, менш вартісні, ансамблі були евакуовані до південного Уралу, більшість бандуристів приділено до фронтових частин — з рушницею, замісць бандури.

Та вже восени 1941 року їх зібралося в Києві 15, на чолі з Григорієм Китастим. Це й був той славний гурт бандуристів, якому вдалося прорватися на концертове турне до Волині навесні 1942 року.

Не можна забути того короткого, але тріюмфального турне Капелі Бандуристів по щиро - українській, завзятій батьківщині УПА — Волині. На возах, застелених килимами й запряжених найкращими кіньми, перевозили Капелю від села до села. А по концертах, що їх вислухували з затаєним диханням, в залях лунав екзальтований спів, забороненого тоді, українського національного гимну.

Заключним, грубо перерваним акордом того турне був виступ Капелі в Жидичині біля Луцька, на посвяті могили героїв, де було кілька тисяч людей зі всієї околиці. Саме в ті часи Еріх Кох написав у „Фелькішер Беобахтер", що на терені „життевого простору німців" коси повинні звучати сильніше, ніж струни бандур.

Капелю завернули до Києва, подякували за надзвичайний успіх і запросили на концертове турне до Німеччини. На прощання з вагонів виливалася пісня... „Засвистали козаченьки в похід з полуночі". В дорозі маршрут змінено, і Капеля в повному складі опинилася в німецькому концентраційному таборі в Гамбурзі.

Лише в наслідок безнастанних старань української громадськости вдалося вирвати Капелю через рік з обіймів смерти, вже з попухлими ногами. Але повернутися до Києва не вдалося, — він був уже під обстрілом червоних.

8 місяців, з незмінним успіхом, Капеля подорожує по селах і містах Галичини, гартуючи піснею й словом українську партизанську стихію. Часом по закінченні концерту, Капелю зустрічала при виході з залі почесна варта, серед темної ночі...

А далі — 7-місячне турне по таборах українських робітників в Німеччині під бомбами, часто на волосок від смерти. А в перші дні по скінченні війни, — відчайдушний опір советській репатріяційній комісії, що силоміць намагалася віддати бандуристів у сталінові руки.

Перегортаючи інколи альбом, я завжди зупиняюся на знимці Капелі з написом: „дорогому другові на пам'ятку про тяжкі, але найкращі часи спільної праці..." Згадую тоді про гору св. Володимира, Волинь, Галичину, про обнятий полум'ям Берлін. Юрія Липу, що так був захоплений Капелею, і нашого славного письменника Уласа Самчука, що ледве вирвавшися з вогню, біг по палаючому Берліні довідатися чи живі бандуристи, і ще багато тернистих, але й славних днів з історії нашого геройчного мистецького ансамблю.

Хочеться вірити, що й наші брати в новому світі, яким належить подяка за спровадження бандуристів до Америки, будуть зберігати й підтримувати наших дорогих бандуристів — співців слави й недолі нашого народу. Ми не маємо права допускати надалі, щоб ще хто з бандуристів втратив пальці біля варстату, як це сталося з Йосипом Панасенком, що вже пережив срібне весілля зі своєю нерозлучною бандурою.

ЯК КРАЩЕ ДОПОМОГТИ ЖЕРТВАМ ДІТОЧОГО ПАРАЛІЖУ?—Це було темою ширшої дискусії, яку вів Бейзел О'Коннор, президент Краєвої Фундації для Боротьби з Дитячим Паралїжем, з 225-літнім Горасом Гідт, що захворів на цю дошкульну хворобу, маючи три роки. Тепер він концертує як піяніст.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Пожертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 34.

Відділ:	Жертви:
Степан Щуровський	$ 5.00
К. Назаренко	2.00
Юлія Стекайло	1.00
Юліян Савчак	1.00
143 К. Данилюк	2.00
192 Elek Wereszczak	2.00
204 Д-р Володимир Марків	2.00
204 Олександер Катринік	2.00
204 Яків Марків	2.00
204 Іван Крочак	2.00
204 Василь Гук	2.00
204 Михайло Кандзерук	1.00
217 Микола Савулєвський	2.00
217 Михайло Яцула	2.00
217 Микола Макусій	2.00
217 Василь Дорофей	2.00
217 Андрій Задорецький	2.00
217 Іван Деркач	2.00
217 Яцко Гривнак	1.00
217 Микола Наснак	1.00
322 Марцеля Калакура	2.00
361 Микола Поліщук	10.00

Відділ:	Жертви:
361 Ілля Гузар	10.00
361 Йосиф Івах	5.00
361 Михайло Демський	3.00
361 Іван Галичин	3.00
361 Василь Галичин	2.50
361 Микола Олійник	2.50
361 Володимир Озаринець	2.00
361 Андрій Харук	2.00
361 Михайло Демцьо	2.00
361 Михайло Мойсей	2.00
361 Андрій Перетятко	2.00
361 Андрій Волошин	2.00
361 Петро Бойко	2.00
361 Петро Гевко	2.00
361 Стефан Сеньків	2.00
361 Микола Шуст	2.00
361 Теодор Шимкович	2.00
361 Онуфрій Лесик	1.00
370 Йосиф Березіцький	2.00
385 John Pauzek	2.00
385 А. Козак	2.00
432 Петро Стасишн	2.00
432 Матвій Дусяк	2.00
447 З ювілею у Вол Дор	12.00
473 Іван Розвадовський	2.00

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

МИЛВИЛ, Н. ДЖ.

Листопадове Свято.

Заходом недавно зорганізованого Осередка СУМА при співучасті церковного хору влаштовано 13 листопада в Українській Галі при Гогбин Ровд Листопадове Свято.

Ранком о. Б. Желехівський відправив Службу Божу в намірені Української Нації та панахиду за поляглих героїв. Вечером у гарно прибраній залі відбулося Свято, яке розпочато відспіванням американського гимну та привітальним словом п. Романкова.

Прекрасною несподіванкою для глядачів була мельодеклямація сумівки М. Ясінської, яка у віршованій формі змалювала історію, боеві подвиги та трагедію УСС, а з ними і трагедію Української Нації. Грімке: „Вернуться ще тії Стрільці Січовії, задрожать Москва і Варшава" влили у глядачів віру у воскресіння нашої правди. Хор доповнював деклямацію.

Мельодеклямація, на тлі декорацій св. Юра і Львівського ратуша, які виконав п. Панас, творили живу картину нашого Львова в пропам'ятний 1918 рік.

Змістовний і гарно опрацьований реферат виголосив голова СУМА Б. Ясінський. Він звернув головну увагу на тяглість та безперервність боротьби українського народу, там, на рідних землях, та наші завдання тут, в Америці.

П. Н. Желехівська віддеклямувала з чуттям „Львів".

Особливо приємно вразила нас, новоприбулих українців, деклямація гарною українською мовою маленької Катрусі Ярмолович. Катруся, й її мати, роджені в Америці.

Програма була переплітана хоровими точками під керуванням п. Романкова, піснями:

(Докінчення на стор. 4-тій)

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Лудлов, Масс. — У проголошеній збірці має бути: М. Провода $2.

Член 206 від. УНС. — Справа, про яку згадуєте важна. Уже було багато мови про Дім Старців і певно будуть про це говорити теж і на найближчій конвенції. Добре, щоб це обговорювано теж на відділових мітінгах, бо таким чином делегати на конвенцію УНСоюзу знатимуть краще думки членства. Це коштовна справа, тому треба добре думати, звідки взяти потрібні на це фонди. Певно, що коли б усі члени, як Ви згадуєте, прийшли з допомогою і складали на це окремі пожертви, то справа не була б важка.

В справі, що відноситься до ЗУАДКомітету в Филаделфії, пишіть прямо до цеї організації.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

АЧЕСОН ДОМАГАЄТЬСЯ ПРИПИНЕННЯ ОБСТРІЛУ КОРАБЛІВ КИТАЙЦЯМИ

Вашингтон. — Злучені Держави формально остерігали національний уряд Китаю, що він мусить застановити дальші обстріли американських торговельних кораблів на китайських водах. Протест проти обстрілу корабля Сер Джан Френклин вислав секретар стейту Ачесон до китайського міністра закордонних справ, який находиться тепер у Гонг-

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

(Докінчення зі стор. 3-тої).

Слава героям, З карпатських гір, За тебе Україно та Живи Україно.

Гарним доповненням святочної програми була діточа сценка: „Квіти під гаєм", в якій взяли участь наймолодші артисти: Уляна Желехівська, Аскольд Скальський та П. А. Мурований.

На закінчення забрав голос о. Б. Желехівський, який змалював злидні, серед яких живуть скитальці, а в першу чергу українські інваліди — живі свідки наших визвольних змагань. Промовець закликав допомогти пожертвами інвалідам, хворим, полоненим, вдовам і сиротам по Борцях, що впали в боротьбі за Українську Державність.

Відспіванням українського гимну закінчено свято.

Збірка дала суму $90.45.

Сумівка.

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

На працю УККомітету.

Чистий дохід з Листопадового свята в сумі $43.45 розділено по половині на працю УККомітету та українських інвалідів. По звіті делегата на Четвертий Український Конгрес у Вашингтоні переведено збірку, яка дала $30.15. Разом вислано до УККомітету $73.60.

В. Ч.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. Сокіл, від. 336, відбудуться в неділю, 11. грудня, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори, вирівняти свої вкладки і назначити день на річні збори. Хто має знайомих хай впише в члени, або дасть знати секретареві. Маємо важні справи до полагодження. — Г. Степанек, предс.; Г. Кісіль, фін. секр-кас.; Т. Кальмук, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Річні збори Бр. св. Апп. Петра й Павла, від. 220, відбудуться в суботу, 10. грудня, в год. 7:30 ввечір, в гали парафіяльній, 4952 Полайна ул. Всі члени обовязково мають явитись на збори, бо буде звіт відділового уряду і контр. комісії та вибір уряду на 1950 рік. Рівнож є багато нових справ до вирішення. Не явившийся на збори член заплатить кару. — Д. Гіжовський, предс.; В. Сбаан, кас.; Г. Гарасим, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ШІКАГО, ІЛЛ. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 216, подає до відома, що **річні збори** відбудуться в неділю, 11-го грудня, точно в годині 2. пополудні, в гали під ч. 12205 С. Парнел. Взиваємо всіх членів прийти хоч раз на рік, бо є важні справи до полагодження. Коли маєте яких знайомих то приведіть на збори, щоби вписати їх в члени. — За уряд: П. Шавала, предс.; А. Сосновська, кас.; А Синіцька-Заготинець, секр.

McKEESPORT, PA. — Zaporozka Sich, branch 132, will hold its final meeting of 1949 on December 11, in the Church Hall, as soon as Church services are over. The Financial Secretary, Dmytro Sowa, wishes all members to attend this meeting, and bring their monthly dues up to date. Election of officers for the next year will also take place at this meeting. — D. Smereka, Rec. Sec'y.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Річні збори Тов. Зап. Січ, від. 75, відбудуться в неділю, 11. грудня, в год. 1. пополудні, в салі У. Н. Дому при Мартін ул. Приявність кожного члена і члениці є конечна, боб уде річний звіт і вибір уряду на 1950 рік. Будемо принимати нових членів до Тов. і У. Н. Союзу без вступного. Хто ще не зложив жертви на пресовий фонд Свободи нехай зложить на цих зборах. Довгуючих членів просимо конечно вирівняти свій довг на річних зборах, бо інакше будуть суспендовані. — За уряд: Р. Вазик, предс.; І. Слупецький, кас.; М. Присташ, секр.

КЕМПБЕЛ, О. — Тов. Сокіл, від. 218, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 11. грудня, точно в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі, 165 Gordon Ave. Буде річний звіт урядників і контролі, вибір уряду на 1950 рік та інші важні справи до полагодження. Довгуючих членів просимо вирівняти свій довг. Тих, що ще не належать до Тов. і У. Н. Союзу, а хочуть вписатись, просимо прийти на збори. Не явившийся на річні збори член чи члениця заплатить кару згідно з ухвалою. — За уряд: М. Ткачишин, предс.; М. Стахура, секр.-кас.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться 11. грудня, в годині 12:30 пополудні, в Домі Від. У. Н. Союзу, 845 N. Western Ave. Просимо всіх нововписаних членів прийти на час на збори і заплатити свої вкладки, бо інакше помуть бути суспендовані. — За уряд: Г. Бобик, предс.; М. Семків, кас.; В. Пилипів, секр.

ЕМБРИДЖ, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 276, подає всім своїм членам до відома, що річні збори відбудуться в неділю, 11. грудня, в годині 1. пополудні, своїм домі, 697 Гленвуд Евені. Збори відбудуться за таким порядком: 1. відслухання звіту з минувшого місяця, 2. обговорення біжучих справ відділу, 3. побір вкладок за листопад і попередних місяців, отже довгуючі члени повинні прийти і вирівняти свої довги. Проситься тих членів, що їм місячні вкладки є байдужні і не приходять їх заплатити на місячних зборах, що коли вони свої довги не заплатять то будуть суспендовані, згідно з ухвалою, яка перейшла в нашім відділі. 4. Номінування кандидатів на уряд та їх вибір на уряд на 1950 рік. — За уряд: М. Шибинський, предс.; Й. Білик, фін. секр.; М. Затхей, кас.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 11. грудня, в годині 1. пополудні, в У. А. Осередку, 2965 Карпендер ул. Просимо всіх членів прийти на збори і вибрати уряд на 1950 рік та полагодити важні справи Товариства. — За уряд: Н. Рой, предс.; Т. Солодкий, кас.; Д. Ферлей і П. Андрушків, секретарі.

ГЕРИ, ІНД. — Відділ 100 повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 11. грудня, в годині 2. пополудні, в International Institute, 15-та і Медісон ул. Взиваємо всіх наших членів прийти на час, бо буде вибір уряду на 1950 рік. Довгуючих членів просимо вирівняти свої вкладки. — Заряд Тов.

БОФАЛО, БЛЕК РАК, Н. Й. — Річні збори Бр. св. Івана Хрестителя відбудуться в неділю, 11. грудня, в 2. годині пополудні, в гали парафіяльній, 158 German St. Проситься всіх членів явитися на збори, бо буде вибір уряду. Котрий член не прийде на збори підлягає карі 50 центів. — М. Гнатик, секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 192, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 11. грудня, в годині 2. пополудні в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на час і привести нових членів. Буде вибір уряду на 1950 рік. — К. Довганюк, предс.; М. Конік, кас.; М. Політило, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх члениць, що **річні збори** відбудуться в неділю, 11. грудня, в гали церковній, в годині 3. точно. Просимо члениць явитися на означений час, бо будемо мати важні справи до вирішення і буде вибір уряду на 1950 рік. Котра з члениць не явиться підлягає карі згідно зі статутом. Довгуючим членицям пригадуємо, щоби заплатили свої належитости цего місяця. — За уряд: Е. Геруля, предс.; А. Грицак, кас.; М. Ходак, фін. секр.; М. Кек, рек. секр.

ОЛІЕН, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 363, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 11. грудня, в годині 2. пополудні. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо є багато справ до полагодження та буде вибір уряду на 1950 рік. — О. Іванців, предс.; Д. Базів, кас.; Г. Підскальний секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. — Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 11. грудня, в годині 1:30 пополудні, в правосл. галі на Нюпорт Еве. Взиваємо всіх членів прийти на ці збори і вирівняти свої довги. Буде звіт уряду і контр. комісії та вибір уряду на 1950 рік. Просимо хоч раз на рік прийти численно і не спізнятись, бо урядники мусять йти до праці. — За уряд: В. Шишка, предс.; А. Бодник, кас.; Л. Демчук, секр.

ТОМАСТОН, КОНН. — Тов. Укр. Січ, від. 421, повідомляє, що **річні збори** відбудуться 10. грудня, в годині 8. ввечір, в укр. гали, 91 Проспект ул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо буде вибір уряду на 1950 рік і є багато важних справ до полагодження. — За уряд: Т. Михнів, предс.; М. Шипінка, кас.; Й. Шеремета, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 11. грудня, в церковній салі, в годині 1:30 пополудні. Повідомляємо всіх членів, що балоти готові і буде голосування на уряд на 1950 рік. — М. Сорохтей, предс.; М. Мельник, кас.; В. Попович, секр.

ЛІТЛ ФАЛС, Н. Й. — Тов. Зап. Січ, від. 330, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що **річні збори** відбудуться в неділю, 11. грудня, в годині 2. пополудні, в гали У. Н. Дому, 74 John St. Просимо членів явитися на збори, бо буде вибір уряду на 1950 рік. Довгуючих членів взиваємо вирівняти залеглі вкладки. — І. Андрісшин, предс.; М. Русин, кас.; Н. Паламар, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що **річні збори** відбудуться в суботу, 10-го грудня, точно в год. 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 517 Галлет ул. Обовязком всіх членів і члениць є прийти на час. Будуть справи: секретар дасть звіт як ми поступали в членстві. Буде справа тов. прапорів, котрі були в церкві і Тов. домагається їх звороту. Буде вибір уряду на наступний рік. Будуть і інші справи до вирішення на річних зборах. Члени і члениці, котрі ще не дали свої жертви на Свободу нехай зложать на цих зборах, або сами вишлють до Свободи. По зборах Тов. дає даром гостину. — За уряд: Д. Чернявський, предс.; Т. Красіцький, кас.; М. Галькевич, секр.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 306, відбудуться в суботу, 10. грудня, в год. 7:30 ввечір, в С. Берези, 1314 Розел Стріт. Кожний член і члениця мають прийти і вислухати звіту уряду і контр. комісії за 1949 рік та вибрати уряд на 1950 рік. Будуть полагоджені справи, що не були викінчені на минувших зборах. Просимо привести нових членів до Союзу, а за це дістанете нагороду. Котрий член не прийде на збори буде караний згідно з ухвалою. — С. Береза, пр.; І. Ошуст, кас.; А. Андрійців, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Повідомляється членів Тов. ім. Івана Франка, від. 334, що місячні збори відбудуться 11. грудня в годині 1. пополудні в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на ці збори, а довгуючих просимо сплатити свій довг. — М. Задерецький, предс.; С. Морозович, секр.-кас.; І. Жук, рек. секр.

БРОНКС, Н. Й. — Тов. Згода, від. 210, повідомляє своїх членів і члениць, що **річні збори** відбудуться в суботу, 10. грудня, в годині 8. ввечір, в Домі 1243 Пюрітан Еве. Просимо всіх прийти на час, бо маємо закінчити рік 1949 і вибрати уряд на 1950 рік. — Т. Давидів, пр.; С. Завадовський, кас.; М. Франко, секр.

ЛЕНКЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Василія, від. 87, повідомляє членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 11. грудня, в галі парафіяльній св. Василія при Еликот Ровд. Буде вибір уряду на 1950 рік і інші важні справи до полагодження. Просимо членів прийти і вирівняти свої залеглости. По зборах буде перекуска. — К. Купер, предс.; І. Окаль, кас.; М. Трояновський, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 26. листопада 1949 року помер у 62. році життя

ВАСИЛЬ ШВЕД,

член Тов. Любов, від. 298 У. Н. Союзу, в Бронкс, Н. Й.

Покійний походив з села Чорторня, повіт Бібрка, Західна Україна. Полишив у смутку жену Катерину, чотири сини: Стефана, Івана, Юрка і Андрія, дві подружені дочки: Галину і Анну та три внуки.

Похорон відбувся з погребового заведення до церкви св. Покрови в Бронкс, при Вашингтон Еве., 29. листопада. Покійного поховано на цвинтарі св. Раймунда в Бронкс, Н. Й. — В. И. П.!

В. Морозович, секр.

Дня 28. листопада 1949 року помер

ЙОСИФ КРИВИЙ,

член Укр. Зап. Тов. Дністер, від. 361 У. Н. Союзу, в Ню Йорку.

Покійний походив зі села Глибочок Великий, повіт Тернопіль, Зах. Україна. Полишив у смутку жену Матрону, синів Миколу, Стефана і Богдана, дочки Марію і Анну та двох внуків.

Похорон відбувся в четвер, 1. грудня 1949 р. — В. И. П.!

П. Кучма, секр.

ПОШУКУВАННЯ

МЕЛЬНИК МАРІЯ, родом **БІЛЕНКО,** пошукує свого дядька **ЧАБАНЮКА ЙОСИПА,** який виїхав до U.S.A. ще перед першою світовою війною зі села Гордашівка, повіт Тальне, округа Київ. Прошу зголоситися на адресу:
Mrs. MARIA MELNYK
Indian Spring Farm
Darlington, Md.

МИКОЛА ТИРЛЕЦЬКИЙ пошукує свого стрийка **МИХАЙЛА ТИРЛЕЦЬКОГО** в дуже важній справі. Має перебувати в Йонґставн, Огайо. Хто про него знає, або він самий, хай зголоситься:
NICHOLAS TYRLETZKY
1939 N. Campbell Ave., Chicago, Ill.

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

(Продовження зі стор. 2-гої)

почесну конгресову медалю. Ви і Ваші діти стали інтеґральною частиною цеї країни. Всі ми, без огляду на наше походження, змагаємо до тої самої спільної мети: жити в мирі та згоді і зі справедливістю для всіх.

Цей Ваш Конґрес може мати велике значення. Ваша активність і співпраця може додати сили і заохоти Вашим землякам за залізною завісою. Скажіть їм правду про цю Вашу країну. Перекажіть їм нашу непохитну віру, що всі народи мають незаперечне право користуватись національною і особистою свободою, якою Бог наділив нас напочатку.

В цій країні ми віримо, що держава належить до людини, а не що людина належить державі. По лінії цеї філософії ми завжди змагатимемо до більшої свободи одиниці — і не тільки одиниці, що є громадянином нашої власної країни, але всіх осіб, що на це заслуговують. Прикладом цего нашого розуміння може послужити те, що ми зробили для переміщених осіб.

Піклування переміщеними особами і бездомними закордоном є і повинно бути одною з головних турбот. Бо якщо цим нещасним буде дана нагода волі, яку ми маємо, тоді й ввесь світ зробить великий крок вперед до миру і добробуту. Проте, це не є проблемою одної, двох чи трьох націй. Ви є міжнародною організацією і тому теж Вашою конечністю є прилучитися та допомогти в змаганні до цеї великої мети. Американський уряд зі свого боку даватиме свій вклад в приміщення скитальців та допомагати і піддержувати всі нації в змаганні до волі та уряду з волі народу.

Мр. Шоґнесі закінчив своє слово згадкою того незабутнього враження волі і полекші, що на нього справила знову статуя Свободи після його повороту з поїздки по Европі. Дав би Бог, аби символічний вогонь взаємної толеранції, волі і добробуту з цеї статуї освітив всі країни і народи. До цього ми всі спільно повинні змагати — говорив він.

(Дальше буде)

ТАРЗАН, ч. 2232. Очі, що наказують.

TARZAN AWAITED THE MAD RUSH OF THE BIG BODYGUARD.
SUDDENLY THE STRANGE CREATURE HALTED AND STARED VACANTLY BEYOND THE APE-MAN. -2232-
TURNING IN SURPRISE, TARZAN BEHELD DR. ZEE SILENTLY POINTING HIS FINGER AT HIS HENCHMAN WHILE HOLDING HIM SPELLBOUND.
AS THE JUNGLE LORD WATCHED IN FASCINATION, THE HYPNOTIC GAZE SWUNG SUDDENLY IN HIS DIRECTION.

Тарзан саме вижидав нападу великого сторожа.

Нагло дика стать стрималася й вирячила очі поза малпочоловіка.

Тарзан звернувся несподівано взад і побачив д-ра Зі, який мовчки показував пальцем на свого сторожа і так тримав його безпорушно.

Коли пан джунглів приглядався зчудований, гипнотист звернув несподівано свої очі в його напрямі.